

[Estrup]

Lovforslaget som helhed sattes derefter til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges med 76 stemmer (S, SF, RV og VS) mod 68 (KF, V, CD, KrF og FP).

Første næstformand (Knud Østergaard):

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

14) Anden (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 52:

Forslag til folketingsbeslutning om detentionsanbringelser.

Af Torben Lund (S) m.fl.

(Fremsat 28/11 85. Første behandling 3/12 85. Betænkning 16/5 86).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Ændringsforslaget sattes først til forhandling.

Forhandling

Torben Lund (S):

Jeg skal efter at have hørt den munterhed, formandens oplæsning medførte, indlede med at tilstå, at jeg rent faktisk har været i en detention, men det er nu i dagtimerne sammen med dele af retsudvalget. . . (*Munterhed*), så vi var flere om det. Jeg synes også, man kan mærke på stemningen her i salen lige nu, at der nok er en del, der har moret sig lidt over, om dette forslag betød, at vi nu virkelig skulle til at behandle disse fulde danskere, svenskere, finner, og hvem det nu måtte være, på en anden måde, men jeg vil gerne fastslå, at meningene på dette punkt i høj grad grunder sig på myter, og det er myter, som det er lykkedes at holde i årtier. For alt det materiale, vi har om detentionsanbringelser, viser faktisk et noget andet

billede end eftervirkninger efter julefrokoster og den slags ting.

Det er faktisk sådan, at forbrugerne af vores detentioner i meget væsentligt omfang er mennesker, som har et meget nedslidt helbred, mennesker, som er i dybe familiemæssige kriser, og som igennem mange år har haft et alvorligt spiritusforbrug, pillemisbrug og narkotikamisbrug. Det viser det materiale, der er tilgængeligt for os om detentionsanbringelser.

Det er altså i høj grad en sundhedsmæssig og social opgave at få fjernet vores detentioner fra politiets regie. Jeg siger bestemt ikke dette for at genere politiet, tværtimod så er vi som forslagsstillere til dette forslag i fuld overensstemmelse med politiets egne ønsker, for politiet har gentagne gange både på ledelsesplan og fra Politiforbundet bedt folketinget om at fjerne detentionerne fra politiets regie, fordi politiet godt selv er klar over, at de ikke har en uddannelsesmæssig baggrund for at klare de problemer, som detentionsanbragte ofte står med.

I dag er det jo sådan, at det er den vagthavende politiembedsmand, der skal afgøre, om den detentionsanbragte nu er en person, der har behov for lægelig og plejemæssig bistand, og det er bestemt ikke en opgave, som den vagthavende politiembedsmand bryder sig om at have.

Ikke desto mindre ser det ud til, at et flertal her i folketinget ikke vil være med til at erkende, at ansvaret for detentionsanbringelser bør ligge hos sundhedsmyndighederne; der er faktisk et flertal imod denne overførsel.

Vi har jo tidligere rejst spørgsmålet over for justitsministeren – jeg har selv gjort det i spørgsmål her i folketinget – og jeg forstår, at det i hvert fald ikke er justitsministerens egen opfattelse, at man bør beholde detentionerne i politiets regie. Justitsministeren har tidligere i et svar fra december 1983 over for mig tilkendegivet, at en omlægning, hvor man flyttede detentionerne til sundhedsmyndighederne, til de sociale myndigheder, ikke vil støde på principiel modstand fra justitsministeriets side, og det har vi selvfølgelig været meget glade for.

Jeg må så forstå, at det er indenrigsministeren og socialministeren, som blokerer for, at denne overførsel kan ske i den statslige regie, og jeg vil derfor spørge indenrigsmini-

[Torben Lund]

steren og socialministeren, hvad der egentlig er deres begrundelse for, at de ikke vil være med. Jeg er spændt på her om få minutter at høre svaret.

Men der er en anden herre her i folketinget, jeg også godt kunne tænke mig at sige et par ord både om og til – jeg ved godt, at jeg ikke må tale direkte til folketingets medlemmer – og det er den radikale ordfører, hvis begrundelse jeg er meget spændt på at høre, når nu hr. Bernhard Baunsgaard her ved anden og sidste behandling af dette beslutningsforslag agter at stemme imod en overførsel af detentionerne til social- og sundhedsmyndighederne. Jeg vil gerne citere hr. Bernhard Baunsgaards udtalelse under førstebehandlingen af dette beslutningsforslag den 3. december 1985 (Folketingstidende 1985–86, sp. 3375):

»... hvis man ikke fundamentalt ændrer holdning, så ligger det snublende nær at sige: hvor mange yderligere dødsfald skal vi afvente?«

Lidt senere i sin ordførertale siger hr. Bernhard Baunsgaard:

»Jeg må skønne, at det er rigtigt, hvad ordføreren for SF sagde: vi bør i denne samling kunne træffe bestemmelse om, at noget må ske.«

Så er det, jeg spørger hr. Bernhard Baunsgaard: hvad er dette »noget«? Det er åbenbart ikke en støtte til det foreliggende forslag om at gøre dette til et socialt og sundhedsmæssigt spørgsmål, men et spørgsmål om at beholde detentionerne i politiets regie. Men jeg vil gerne føje noget til vedrørende hr. Bernhard Baunsgaards indsats i denne sag. Hr. Bernhard Baunsgaard har jo leveret retsudvalget et bilag i form af en politimestermeddelelse fra politimesteren i Gråsten til sine medarbejdere: det er bilag 5 til retsudvalgets behandling af beslutningsforslag nr. B 52. Jeg kan om denne meddelelse fra politimesteren i Gråsten til medarbejderne hos politimesteren i Gråsten kun sige, at den efter min opfattelse er dårligere end rigspolitechefens kundgørelse på dette punkt – man kunne ligefrem diskutere, om det er en overtrædelse af kundgørelsen på dette punkt – for politimesteren i Gråsten forudsætter ikke engang, at det skal være den vagthavende, der nødvendigvis tager stilling til, om der skal tilkaldes læge. Der står oven i købet en bestemmelse om, at den vagthavende, hvis

han ikke kan være der, skal udpege en erfarne kollega. Det er en klar overtrædelse af rigspolitechefens kundgørelse. Derudover står der også med hensyn til tilsynet med de indsatte, at det »normalt« skal foretages mindst én gang hver halve time. I kundgørelsen står der, at det »så vidt muligt« skal foretages mindst én gang hver halve time. Jeg mener i virkeligheden, at hr. Bernhard Baunsgaards bidrag er en forringelse i forhold til den kundgørelse, vi allerede kender i dag.

Jeg mener, at vi her har et nyt eksempel på hr. Bernhard Baunsgaards hykleri, dette hykleri, som hr. Bernhard Baunsgaard absolut er dette tings største ekspert i, men det kan jo være, at vi fremover bliver fri for at få en rørende kommentar fra hr. Bernhard Baunsgaard, næste gang der sker et dødsfald i en af landets detentioner.

Hagen Hagensen (KF):

Jeg var ved at blive helt bange for, da hr. Torben Lund begyndte med at fortælle, hvor han havde været henne sammen med dele af retsudvalget, at han så havde følt, at han havde haft behov for den fornødne lægemæssige, plejemæssige og rådgivningsmæssige bistand under sit ophold i detentionen. Det var dog ikke tilfældet; det fremgik af hans bemærkninger senere.

Jeg hører til det flertal, der indstiller dette forslag til forkastelse, og det gør jeg, fordi jeg mener, at den måde, man har bygget det op på, medfører, at det faktisk ikke kan funktionere. Hvad skal det nytte, at man i større byer opretter særlige centrale detentioner, når man i alle andre byer må gøre brug af noget andet, og hvor man vil belaste de lokale sygehuse med at skulle have ansvaret for dem, der indbringes til detentionsopbevaring, for det er jo det, der i de fleste tilfælde er tale om? Der er i langt de fleste tilfælde hverken behov for pleje eller egentlig rådgivning; det må foregå på anden vis. Men det, det drejer sig om i denne forbindelse, er, at vi ville belaste vores samfund på en særlig måde, hvis vi skulle sørge for, at alle, der er så berusede, at de ikke kan klare sig selv, flyttes langt fra stedet og derefter undergives en behandling eller en opbevaring, der kunne medføre, at politiet nødvendigvis må være til stede på sygehuset for at sørge for, at der

[Hagen Hagensen]

ikke sker noget med andre, der bliver indbragt dér.

Men omvendt vil jeg også gerne sige, at det er nødvendigt, at der er fornødent lægetilsyn og lægebedømmelse, når det overhovedet skønnes at være nødvendigt. Der er regelsæt herom, men flertallet understreger i betænkningen, at det er nødvendigt at bedømme den indbragtes helbredstilstand, og at der også skal foretages lægeundersøgelse, når dette skønnes påkrævet. Jeg overlader gerne den bedømmelse til de erfarne politifolk, der har med det at gøre, og siger i den forbindelse, at de meget gerne – hellere én gang for meget end én gang for lidt – skal tilkalde en læge; det manglede bare.

Men så vil jeg for resten også føje følgende til – det står ingen steder: mon ikke det var en meget god idé, om man afkrævede dem, der havde været indsat i detentionen, udgiften til den læge, der skulle have bedømt dem? Det gør man, hvor der er tale om spirituskørsel, og det kunne man vel også gøre her. Jeg erkender, at der er en del af dem, der indbringes, for hvem det ikke vil have nogen effekt, om man afkræver dem beløbet, men jeg synes egentlig, at mange godt kunne komme til at betale for den bekostning, de kommer til at forvolde i denne forbindelse.

Vi indstiller ændringsforslaget til forkastelse.

(Kort bemærkning).

Lenger (VS):

Jeg lyttede med meget stor interesse til hr. Hagen Hagensens indlæg, fordi hr. Hagen Hagensen anvendte samme formulering som den, flertallet har anvendt i betænkningen. Hr. Hagen Hagensen sagde nemlig, ligesom der står dér, at en lægeundersøgelse må foretages, hvor det skønnes påkrævet. Det er for mig at se det helt centrale i betænkningstillingen fra flertallet og det helt centrale i hr. Hagen Hagensens indlæg, og derfor vil jeg gerne spørge hr. Hagen Hagensen, hvem der skal skønne, om en lægeundersøgelse er påkrævet.

(Kort bemærkning).

Hagen Hagensen (KF):

Svaret er allerede givet. Jeg sagde, at det er den erfarne politimand, der skønner over

dette, og jeg føjede til, at han hellere må tilkalde lægen én gang for meget end én gang for lidt. Jeg har altså givet svaret.

Ebba Strange (SF):

Man kan undertiden undre sig over, hvad der egentlig sker under et udvalgsarbejde her i huset. For når jeg sammenligner det, der blev sagt ved førstebehandlingen af dette forslag og et andet forslag om detentioner af venstresocialisterne, undrer det mig, at vi ikke er nået længere under udvalgsarbejdet, end vi er, med hensyn til at finde en løsning på de dybt alvorlige problemer, der er knyttet til detentionsanbringelse af mennesker her i landet.

Jeg vil prøve at beskrive det, jeg mener, ved at foretage et par enkelte citater fra førstebehandlingen og sammenligne det med det, der nu står i den betænkning, som retsudvalget har afgivet. Under førstebehandlingen den 3. december 1985 sagde justitsministeren (Folketingstidende 1985–86, sp. 3370):

»Jeg har tidligere givet udtryk for, at en henlæggelse af opgaven til sundhedsmyndighederne ikke vil støde på nogen modstand fra justitsministeriets side, og jeg er parat til at drøfte dette spørgsmål nærmere.«

Senere siger justitsministeren (sammesteds, sp. 3371):

»Men vi deltager gerne i drøftelse af spørgsmålet om, hvorvidt man kan få sundhedsmyndighederne stærkere placeret i forbindelse med den stillingtagen, der er nødvendig ved detentionsanbringelse.«

Hr. Torben Lund har allerede citeret noget af det, hr. Bernhard Baunsgaard sagde, og jeg skal citere yderligere lidt. Hr. Bernhard Baunsgaard gennemgår nogle afsnit fra rigs-politichefens kundgørelser og siger (sammesteds, sp. 3375):

»Det er det, man forlanger at en tilfældig vagthavende politibetjent skal kunne skønne over.

Vi må vist, når vi stilles over for kendsgeringerne, erkende, at dette er en uholdbar tilstand ...«.

Hr. Bernhard Baunsgaard siger i slutningen af sit indlæg:

»... at såfremt man ikke mener, at der kan blive tale om hospitalsindlæggelse, så kan man bede om lægeundersøgelse, og det forekommer mig, at det kunne være nødvendigt i

[Ebba Strange]

betragtning af, hvad man pålægger en politibetjent at skønne over.«

Dernæst vil jeg forsætte med det, hr. Lenger også spurgte hr. Hagen Hagensen om: hvem er det, der efter flertallets indstilling fra retsudvalget skal foretage dette skøn? Det er stadig væk den vagthavende politibetjent. Derfor vil jeg spørge dels justitsministeren, dels ordførerne for flertallet i retsudvalget: hvordan bliver tilstanden forandret efter det, der står i flertallets betækningsbidrag? Flertallet siger i betænkningen afgivet af retsudvalget den 16. maj 1986:

»Flertallet understreger, at vurderingen af den tilbageholdtes helbredstilstand er nødvendig, og at lægeundersøgelse må foretages, hvor det skønnes påkrævet.«

Vi er ikke kommet ét eneste skridt videre. Derfor vil jeg stille følgende spørgsmål til justitsministeren i dag: hvis det nu viser sig, at der også bliver flertal i salen, således at det forslag, som vi skal stemme om om lidt, bliver forkastet, hvordan vil justitsministeren og justitsministeriet så arbejde videre med denne sag? Vil man bare lade den ligge? Skal vi tage den op igen på privat basis til næste år, eller agter man på baggrund af den debat, der har været ført i forbindelse med disse forslag og i øvrigt de sidste 20 år, at foretage sig et eller andet fra justitsministeriets side? Det vil jeg gerne have svar på.

Desuden vil jeg spørge justitsministeren om hans vurdering af den lovhjemmel, der anvendes, når man anbringer folk i detention. Vi fik som et bilag i retsudvalget en artikel og et brev fra Henrik Zahle, en retsprofessor ved Københavns universitet, og han sætter spørgsmålstegn ved, om der overhovedet er et lovgrundlag for detentionsanbringelserne. Så uanset, skriver han til os, hvad folketinget måtte beslutte, bør de beslutte et eller andet på dette område.

Men som sagt synes jeg, det har været en deprimerende udvalgsbehandling, fordi vi ikke er nået videre. Jeg synes, at vi med ændringsforslaget – og det er jo det, vi diskuterer her, og som der skal stemmes om om et øjeblik – åbner mulighed for en større smidighed end den, der lå i socialdemokratiets oprindelige forslag, faktisk en smidighed, der er lige så stor som det, der lå i V-Sernes forslag, idet vi i ændringsforslaget, som altså er det, der skal stemmes om, åbner mulighed for, at behandlingen af berusere i detention

skal foregå i lægelig, sundhedsmæssig regie. Men de former, hvorunder det skal gøres, kan variere fra by til by alt efter byens størrelse, alt efter byens faciliteter og alt efter den belastning, som berusere er på det pågældende sted. Jeg vil benytte denne lejlighed til at appellere, selvfølgelig især til det radikale venstre, men også til andre i folketinget, om at vedtage dette forslag. Det er på tide, vi får skabt en rimelig lovtilstand på området.

Bernhard Baunsgaard (RV):

I bemærkningerne fra socialdemokratiet og socialistisk folkeparti står der i betænkningen til dette beslutningsforslag:

»I de største byer, herunder i særdeleshed København, forekommer det fortsat mest hensigtsmæssigt at indrette centrale detentionsafdelinger.«

Det er jeg modstander af. Jeg vil gerne understrege det, som jeg har været med til at sige til justitsministeren, nemlig at vurderingen af den tilbageholdtes helbredstilstand er nødvendig. Jeg understreger denne første del; en sådan vurdering af tilbageholdelse kan efter min mening kun ske af læger. Hvis justitsministeren ikke sørger for, at dette sker i fremtiden, er jeg parat til at gå videre, for vi kan ikke risikere, at folk dør i detentionen, som vi sidste år havde flere tilfælde af. Jeg lægger vægt på, at der skal ske en vurdering af helbredstilstanden. Jeg drøftede med politimesteren i Gråsten, hvordan man gjorde dernede, og han sagde, at der bliver foretaget lægeundersøgelser. Det er som sagt efter min mening nødvendigt, og jeg håber, at dette bliver resultatet af diskussionen i dag.

(Kort bemærkning).

Torben Lund (S):

Det var jo et usædvanlig kort indlæg fra hr. Bernhard Baunsgaards side. Nu er det ikke nogen tilfældighed, at vi netop flyttede udtrykket »central detention« fra beslutningsforslagets egentlige ordlyd ned i bemærkningerne, hvor vi i bemærkningerne alene tilkendegiver, at det stadig er vores opfattelse, at det i de største byer nok vil vise sig at være mest hensigtsmæssigt at lave noget, der minder om centrale detentioner. Men det var ganske bevidst, at det blev flyt-

[Torben Lund]

tet ned i bemærkningerne, så det ikke fremgår af selve beslutningsforslagets ordlyd.

Nu siger hr. Bernhard Baunsgaard, at han er modstander af centraldetentioner og derfor ikke kan støtte beslutningsforslaget. Så må jeg spørge, hvad det er, hr. Bernhard Baunsgaard så er tilhænger af. Vi hørte, det var noget med et lægetilsyn. Men betyder det, at hr. Bernhard Baunsgaard fortsat vil have detentionerne liggende i politiets regie som politimæssig opgave på trods af, at politiet ikke ønsker at have disse detentioner som politimæssig opgave, og på trods af, at alt materiale viser, at dette her er en sundhedsmæssig og en social opgave? Jeg synes, det kunne være interessant at høre, hvad det er, hr. Bernhard Baunsgaard er tilhænger af, når nu han er modstander af dette forslag.

(Kort bemærkning).

Ebba Strange (SF):

Det er også foranlediget af hr. Bernhard Baunsgaards indlæg. Jeg begriber simpelt hen ikke, at hr. Bernhard Baunsgaard kan stå og sige det, han siger. Jeg kan forstå, han er modstander af centraldetentioner i København, men når han siger det, han siger her ved andenbehandlingen, så begriber jeg ikke, hvorfor hr. Bernhard Baunsgaard ikke er kommet med nogle konstruktive forslag under udvalgsbehandlingen, som vi kunne have taget hensyn til. For det, der er sket, er, at hr. Bernhard Baunsgaard er gået med på flertallets indstilling, og der står udtrykkeligt, at lægeundersøgelse må foretages, hvor det må skønnes påkrævet, og vi ved, at det med den formulering stadig væk er politiet, der skal skønne. Så med hr. Bernhard Baunsgaards hjælp er vi, som jeg sagde i mit første indlæg, ikke kommet ét skridt videre, og derfor ville det være bedre, hvis vi fik at vide her, hvad det er for skridt, hr. Bernhard Baunsgaard synes der skal tages. Er hr. Bernhard Baunsgaard også modstander af de andre ting, der står i bemærkningerne? Er hr. Bernhard Baunsgaard modstander af ændringsforslaget, som vi drøfter nu, med den formulering, det har fået? Det kunne være interessant at vide.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Når man skal føre en sådan folketingsbeslutning ud i livet, tager man jo hensyn ikke alene til det, der står i selve folketingsbeslutningen, men også i den forklaring, der følger med. Der understreges i den forklaring, der følger med, centraldetentioner, og det er jeg modstander af. Naturligvis er jeg tilhænger af, at man på anden vis behandler disse mennesker, hvor det er mest hensigtsmæssigt at behandle dem sundhedsmæssigt. Men jeg regner med, at der sker en afgørende ændring med hensyn til lægetilsynet. Jeg understreger igen, at efter min mening har ordene »vurdering af den tilbageholdtes helbredstilstand« kun mening, såfremt det er en læge, der foretager den.

(Kort bemærkning).

Torben Lund (S):

Jeg vil gerne sige følgende til hr. Bernhard Baunsgaard.

Der står i flertallets betækningsbidrag:

»Flertallet understreger, at vurderingen af den tilbageholdtes helbredstilstand er nødvendig, og at lægeundersøgelse må foretages, hvor det skønnes påkrævet.«

Nu spørger jeg hr. Bernhard Baunsgaard direkte: hvem skal foretage dette skøn? Og det andet spørgsmål: vil hr. Bernhard Baunsgaard fra folketingets talerstol bekræfte, at ansvaret for detentionsanbringelser skal flyttes fra politiets regie til sundhedsmyndighederne og de sociale myndigheder?

Jeg synes, det er spørgsmål, vi efter et halvt års behandling i retsudvalget må kunne forvente at få svar på af hr. Bernhard Baunsgaard.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg gentager, at det afgørende for mig er, at der foretages en vurdering af den tilbageholdtes helbredstilstand. Hvis der ikke sker nogen ændring, er jeg parat til at gå videre, også til ting, som jeg i øvrigt må tage afstand fra. Sker der ikke noget afgørende i behandlingen af de tilbageholdte, er jeg parat til at gå videre.

Jeg håber, det var klart nok.

Lenger (VS):

[Lenger]

Jeg vil godt starte med at sige, at der lå jo oprindeligt to forslag, et fra socialdemokratiet og et fra VS. De lignede hinanden meget, men der var nogle forskelle. Vi kunne selvfølgelig godt have ladet det socialdemokratiske forslag blive i udvalget og så have tilføjet nogle rettelser til VS-forslaget. Vi har gjort det omvendt, fordi det er vores indtryk, at så har socialdemokraterne det bedst, og deres velbefindende ligger os jo meget på sinde. Derfor har forslaget fået den udformning, det får, med det ændringsforslag, der er stillet.

Jeg kom til at tænke på, at hr. Leif Hermann under en tidligere debat i dag sagde, at et flertal herinde er jo et flertal, også selv om det radikale venstre er med. Ja ja, matematisk set har hr. Leif Hermann ret, men man kan spørge: hvor længe er det det? Da vi havde første behandling af dette forslag, kom hr. Bernhard Baunsgaard med et gribende indlæg, hvorfra der er blevet citeret flere gange. Det skal jeg ikke gøre igen. Jeg vil i stedet påpege, hvad det var, der ikke stod, hvad det var, der ikke blev sagt under første behandling.

Det blev ikke fra hr. Bernhard Baunsgaards side under første behandling sagt, at han havde indvendinger mod centraldetentioner. Hvis det nu virkelig var så vigtigt for det radikale venstre, at der ikke blev centraldetentioner, så havde man vel påpeget det ved første behandling. Det blev ikke påpeget. Derfor ser det for mig ud, som om det er et eller andet, man har fundet på for at have en begrundelse her i sidste øjeblik. Det blev ikke sagt ved første behandling. Vi har ikke vidst, at det var det, der var indvendingen.

Jeg synes egentlig, det er ganske påfaldende, fordi de centrale detentioner står svagere i forslaget efter det ændringsforslag, der er stillet, end de gjorde i det oprindelige forslag fra socialdemokratiet. De er altså blevet svækket under udvalgsbehandlingen, men alligevel er det det, man vil hænge sin hat på.

Jeg synes ikke, at begrundelsen lyder troværdig, og jeg må tilstå, at jeg har en mistanke om, at hvis ikke denne sætning havde stået i betænkingsbidraget fra SF og socialdemokratiet, så havde der været en anden, man havde hængt sin hat på. I den sætning står der ikke noget om, at der skal være centraldetentioner. Der står, at det forekommer

mest hensigtsmæssigt at indrette centrale detentioner i de store byer. Det er det eneste, der står. Det er meget, meget svagt, og det lægger op til, ikke mindst med de bemærkninger, som er fremsat her i dag af fru Ebba Strange og af hr. Torben Lund, at der er en høj grad af frit valg inden for sundhedsvæsenet med hensyn til, hvordan man vil løse denne opgave. Jeg er overbevist om, at hverken hr. Torben Lund eller fru Ebba Strange ville have indvendinger, hvis samtlige lokale sundhedsmyndigheder fandt på at løse dette problem uden at oprette én eneste centraldetention. Der ville garanteret ikke komme én eneste indvending af den grund.

Grunden til, at jeg for nogle indlæg siden stillede hr. Hagen Hagensen det spørgsmål, som han også besvarede, var, at jeg synes, det er vigtigt at få afklaret her, hvad det er, der står i indstillingen fra udvalgets flertal. Hr. Hagen Hagensen fortolker altså det, der står, på den måde, at den forudgående vurdering af den tilbageholdtes helbredstilstand skal foretages af en politimand. Det synes jeg er interessant, fordi hr. Bernhard Baunsgaard siger det modsatte fra talerstolen, men begge de herrer er altså med i et flertal, der går ind for at forkaste dette forslag. Alligevel kan det, der står i betænkningen, fortolkes på to måder, og det bliver det også.

Jeg vil godt spørge justitsministeren, hvad han egentlig agter at gøre. Agter justitsministeren at følge hr. Hagen Hagensens fortolkning, der går ud på, at det er en politimand, der skal gøre det? Eller agter justitsministeren at følge hr. Bernhard Baunsgaards fortolkning, der går ud på, at det er en læge, der skal foretage denne vurdering? Det synes jeg er et centralt spørgsmål at få besvaret, ikke mindst i betragtning af at hr. Bernhard Baunsgaard tidligere på en meget klar og sympatisk måde har udtalt sig om de her ting.

Nu er der blevet citeret fra førstebehandlingen, det vil jeg ikke gentage, men jeg vil gerne citere fra hr. Bernhard Baunsgaards begrundelse for spørgsmål nr. S 468 i dette folketingsår – det er folketingets forhandlinger 1985–86, sp. 4965–66:

»Den vagthavende politiembedsmand skal i dag foretage en vurdering af en tilbageholdts tilstand, når der er tale om detentionsanbringelse.«

[Lenger]

Den vagthavende har jo ingen lægelig uddannelse, slår hr. Bernhard Baunsgaard derefter fast, og det har han ret i. Han tilføjer endda, og det forstærker efter min mening udtalelsen:

»Det må være svært for selv en uddannet læge at skønne rigtigt mellem alle disse muligheder og ganske umuligt for en politiembedsmand, der ikke har en sådan uddannelse.«

Det er jeg helt enig i, men alligevel står vi altså i en situation, hvor et flertal indstiller forslaget til forkastelse, men endnu inden det er forkastet, er dette flertal uenig indbyrdes. Det må ikke være let at være justitsminister, men han kan jo ikke gøre begge dele, han kan ikke både følge hr. Bernhard Baunsgaard og hr. Hagen Hagensen. Derfor er mit spørgsmål til justitsministeren: hvem af de herrer vil han egentlig følge?

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Fru Ebba Strange stillede mig det spørgsmål, hvad jeg ville gøre, hvis forslaget ikke blev gennemført. Det skal jeg gerne søge at besvare, og hr. Lenger har jo netop stillet et tilsvarende spørgsmål. Jeg må dog først lige komme med en bemærkning om det, der vel også bør interessere forslagsstillerne, nemlig hvad der skal gøres, hvis forslaget skulle blive gennemført. Det synes jeg der er givet meget, meget få anvisninger på.

Efter det ændringsforslag, der er stillet, opfordrer man til med virkning fra 1. januar 1987, altså om godt et halvt år, at erstatte de nuværende detentioner med sundhedsmæssige foranstaltninger, hvortil er knyttet den fornødne lægelige, plejemæssige og rådgivningsmæssige bistand. Det er politiet, der fortsat skal foretage indbringelsen.

Det, man altså vil gøre nu fra forslagsstillerens side, er at træffe en beslutning, der administrativt skal gennemføres i løbet af disse 7 måneder, gående ud på, at ansvaret for de ca. 30.000 detentionsanbringelser, vi har om året, skal overgå til den anden myndighed, der skal tilrettelægge det. Politiet bringer man ikke ud af billedet, politiet skal fortsat indbringe de pågældende; på hvilket grundlag er jeg ikke ganske klar over, for jeg forstår, at det, man mener, er, at det er en helt anden myndighed, der skal have opga-

ven og ansvaret. Jeg mener ikke, det er forsvareligt at gennemføre noget sådant.

Jeg mener også, i betragtning af at socialdemokratiet er forslagsstiller, at det er mærkeligt, når det forslag, de har fremsat, kom i en betænkning for 22 år siden og de dog selv har haft regeringsposter i en betragtelig del af den periode, at de så siger: i løbet af godt et halvt år skal det hele gennemføres.

Fru Ebba Strange citerede af det, jeg havde sagt ved førstebehandlingen. Det er ganske rigtigt, at jeg gav udtryk for, at henlæggelsen af opgaven til sundhedsmyndighederne ikke ville støde på modstand fra justitsministeriets side, og at jeg var parat til at drøfte spørgsmålet nærmere.

Når nu fru Ebba Strange karakteriserer forhandlingerne som deprimerende, så må jeg sige, at jeg ikke har haft nogen lejlighed til at drøfte sagen med udvalget. Jeg har ikke af forslagsstillerne været indkaldt til samråd. Jeg ville gerne have deltaget i en drøftelse og er overrasket over, at man absolut ville føre forslaget frem til behandling nu.

Jeg tror, det bedste man kunne gøre fra forslagsstillerens side, var at tage forslaget tilbage fra afstemning, således at man kunne drøfte sagen nærmere, for det synes jeg faktisk ikke der har været mulighed for.

Jeg mener, det ville være rigtigt i hvert fald delvis at få sundhedsmyndighederne ind i billedet. Om det kan redde fra dødsfald, som vi desværre har set, kan man betvivle, og det møde, jeg henviste til havde fundet sted med sundhedsstyrelsen i oktober 1985, tydede ikke meget på, at man kunne opnå større sikkerhed, selv om opgaven gik over til sundhedsmyndighederne.

Jeg synes – det ligger på linje med, hvad hr. Bernhard Baunsgaard har fremdraget her – at det er rigtigt at få inddraget sundhedsmyndighederne mere i spørgsmålet, når det drejer sig om at vurdere personer, der henlægges i detentionen. Jeg kan ikke på stedet – vi har altså heller ikke haft lejlighed til at drøfte det nærmere – sige, under hvilken form det skal være, men jeg mener, det er nødvendigt at gentage mødet med sundhedsmyndighederne. Jeg kan sige på socialministerens vegne, at hun også gerne ser, at man tager en sådan drøftelse.

Politiet har jo i dag ansvaret, og der er ikke noget ændret i politiets ansvarsbestemmelser på dette område, men jeg tror, alle vil

[Justitsministeren]

have forståelse for, at den ubehagelige opgave, det jo er med detentionsanbringelse, kan bevirke et stort ansvar for de pågældende. Jeg tror, enhver vil have forståelse for, at politiet nok kunne ønske at få sundhedsmyndighederne inddraget mere i disse afgørelser. Det vil jeg forsøge på gennem nye henvendelser til sundhedsmyndighederne, også gerne de sociale myndigheder, om en drøftelse, så vi kan få bedre hold på dette.

(Kort bemærkning).

Torben Lund (S):

Jeg vil gerne først sige, at jeg forstår, at et vigtigt punkt for justitsministeren er ikrafttrædelsestidspunktet, 1. januar 1987, men at justitsministeren i øvrigt her har givet tilsagn om at ville accelerere arbejdet med overførsel af ansvaret for detentionsanbringelser fra justitsministeriets område til social- og sundhedsmyndighederne. Det er vi meget glade for, og vi skal gerne medvirke til, at det ikke blot ender i ord, men også i handling.

Jeg vil godt sige til spørgsmålet om at tage vores beslutningsforslag tilbage, at det mener jeg bestemt ikke kan blive tilfældet. Vi må have en afgørelse af, hvordan stillingen er i folketinget i dag, og vi skal nok sørge for, at folketinget i næste samling får mulighed for at drøfte problematikken på ny. Med de tilsagn, vi her har fået fra justitsministeren, er det da muligt, at vi kan finde frem til en fornuftig løsning, men det bliver jo så ikke før i næste samling.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Måtte jeg lige understrege fra det betænkningensbidrag, jeg har omtalt før, at en vurdering af den tilbageholdtes helbredstilstand er nødvendig. Man kan ikke i folketinget sige, at der skal foretages en vurdering af helbredstilstanden, medmindre det forudsætter en læge. Derefter kan lægen skønne, at det er nødvendigt, at han undersøger vedkommende nærmere.

Det er en helt klar forudsætning fra min side, at den tilbageholdtes helbredstilstand vurderes af en læge, og jeg vil gerne spørge justitsministeren, om det ikke også er hans vurdering. Er det ikke det, kan jeg naturligvis ikke stå bag det flertal.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Jeg mener egentlig, det fremgik af mine udtalelser før, at jeg mener, vi må have – jeg brugte udtrykket »sundhedsmyndighederne« mere ind i billedet. Det kan selvfølgelig ikke, sådan som forholdene er, være alle 30.000, der skal føres en sundhedsmæssig kontrol med, men det kan dreje sig om de tilfælde, hvor man mener at der er behov for en sundhedsmæssig kontrol, og dér mener jeg at modtagelsen på hospitalerne bør være bedre, end den er i dag.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Det er jeg bestemt ikke uenig med justitsministeren i, men det drejer sig stadig væk om ordene »vurderingen af helbredstilstanden«, og det forudsætter efter min mening, at der er en læge indblandet i det. Da jeg drøftede det med politimesteren i Gråsten, sagde han: det sørger vi altid for.

(Kort bemærkning).

Torben Lund (S):

Justitsministeren brugte udtrykket, at der skulle en lægelig bedømmelse til, når man mener, at der er behov for det. Hvem er »man«?

(Kort bemærkning).

Lenger (VS):

Det er jo en lidt usædvanlig situation, vi efterhånden står i, at vi har et udvalgsflertal, der er indbyrdes uenig. Jeg forstår på hr. Bernhard Baunsgaard, at det er en klar betingelse, at der foretages en lægelig kontrol af den tilbageholdtes tilstand, og da der jo ikke kan være andre end en læge til at foretage en vurdering af, hvor nødvendigt det måtte være, kan det ikke nytte, at det er en politimand, der eventuelt afgør, om der skal tilkaldes en læge eller ej. Samtidig siger justitsministeren, at det ikke kan være situationen i alle tilfælde. Det er, synes jeg, en klar uenighed. Hr. Bernhard Baunsgaard vil have en læge ind i alle tilfælde. Justitsministeren vil ikke i alle tilfælde. Det er jeg meget spændt på hvordan man vil afklare indbyrdes, ikke mindst fordi jeg lagde mærke til hr. Bernhard Baunsgaards udtalelse om, at det for ham var en betingelse.

[Lønger]

Jeg vil godt tilføje, at det med kontrollen af den tilbageholdtes tilstand er én ting. Noget andet er, hvad der skal ske bagefter. Hvad når lægen har udtalt sig? Hr. Bernhard Baunsgaard har ret i én ting mere: som han siger i begrundelsen for det spørgsmål, jeg citerede for lidt siden, er dette selv for en læge meget vanskeligt.

Det, der er vanskeligt, er at forudse, hvad der senere vil ske. Vi ved, at langt de fleste dødsfald i detentionerne sker ved kvælning. Den indsatte kvæles i sit eget opkast. Det er det, der er problemet, men det kan ikke forudses, end ikke af en læge.

Derfor synes jeg, at den anden del af forslaget, som går ud på, at man skal være under opsyn, når man er indbragt i detention, er mindst lige så vigtig. Nok er det vigtigt, som hr. Bernhard Baunsgaard og justitsministeren nu er blevet uenige om, men det andet er lige så vigtigt, for selv en læges tilstedeværelse er ikke nogen garanti for, at det menneske overlever.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Det er jo forudsat, at dette træder i kraft 1. januar 1987. Jeg gentager, for at der ikke skal være nogen som helst tvivl om det: vurderingen af et menneskes helbredstilstand kan efter min opfattelse kun foretages af en læge. Jeg håber, at dette bliver resultatet af det; ellers kan vi nå at ordne det til efteråret. Men jeg gentager: for vores vedkommende er det nødvendigt, at en læge inddrages.

Hermed sluttede forhandlingen om ændringsforslaget.

Afstemning

Ændringsforslaget
vedtoges uden afstemning.

Forslaget som helhed sattes derefter til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Forslaget til folketingsbeslutning

forkastedes, idet 67 (S, SF og VS) stemte for, 76 (KF, V, RV, CD, KrF, FP og FD) imod; 1 (Aase Olesen (RV)) stemte hverken for eller imod.

Første næstformand (Knud Østergaard):

Jeg skal her udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 13.00.

Mødet udsat kl. 11.53

Mødet genoptaget kl. 13.00

Den næste sag på dagsordenen var:

15) Forespørgsel nr. F 32:

Forespørgsel til statsministeren:

»Hvilke oplysninger kan regeringen give om den indenrigs- og udenrigspolitiske situation?«

Af Anker Jørgensen (S), Knud Østergaard (KF), Ivar Hansen (V), Ebba Strange (SF), Niels Helveg Petersen (RV), Bollmann (CD), Elisabeth Bruun Olesen (VS), Steffensen (KrF), Dohrmann (FP) og Maisted (FD).

(Forespørgslen anmeldt 14/5 86. Fremme af forespørgslen vedtaget 16/5 86).

Formanden:

Jeg skal efter ønske fastsætte taletiden for ordførere i første omgang til 15 minutter, og jeg giver først ordet til ordføreren for forespørgerne, hr. Anker Jørgensen, for begrundelse.

Begrundelse

Anker Jørgensen (S):

Vi nærmer os folketingssamlingens afslutning, og vi har tradition for at slutte samlingen med en debat baseret på en forespørgsel stillet til statsministeren. Forespørgslen indhold er jo ganske enkelt, nemlig om den indenrigs- og udenrigspolitiske situation, og vi har stillet den på samtlige partiers vegne.

Besvarelse

Statsministeren (Poul Schlüter):